

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663

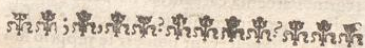
Caput [7.] Circa Ecclesiam, in qua ad Paschatis Communionem recipienda
sit Eucharistia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

stram vilitatem effuderit, expedit tamen tanti Domini rationem habere, etiamque, vt par est, reuerenter tractare. Huius ergo reuerentiæ, & decoris causa multa sunt circa hoc Sacramentum, quæ prima facie videntur dispendium afferre nostræ vilitati, licet re vera non afferant. An non illicita est duplex in vna die Communio, quia licet singulæ nouum fructum afferrent, esset tamen quædam species minoris reuerentiæ, passim ad tam Venerabile Sacramentum accedere? An non ob eandem Communiam reuerentiam prohibet Ecclesia Eucharistiæ sumptionem infantibus baptizatis, licet hoc non fiat sine aliquo ipsorum dispendio, quibus Eucharistia gratiam ex opere operato auget? An non ob eandem reuerentiam negatur Eucharistia amentibus etiam non perpetuis, & baptizatis capacibus quidem salutaris effectus, quibus licet in vitæ fine detur pro Viatico, non tamen ante mortem? An non eadem causa ablatas est usus Calicis laicis, licet alioquin careant maiori fructu, quem ex vtrâque specie habent Theologi dicunt? Igitur vt reuerentia seruetur, oportet immitti recipientis vilitatem: quid si ex quotidiana receptione ob defectum reuerentiæ imminuat vilitas? Ita Doctores citati, quorum placitum carpiunt desumptum expolui.

⁶⁸ Ego quidem verissimam admodum hanc sententiam esse iudicans, non possum non primæ probabilisatem profiteri, cum vt indigne non sumatur, sola à lethalibus munda conscientia requiritur. Illud tamen minimè approbare possum, quod adiicit Marcilla, nempe quod non solum homines, ac mulieres cuiuscumque status, ac conditionis ad communicandum quotidie inducit, sed doceat, eos hac in parte Confessarij iudicium expectare non debere, nec eius monitis, ac consiliis obtemperare, sed eo ipso quod absolutionem Sacramentalem à lethalibus obtinent, vt iure suo, & inuito etiam, ac dissuadente Confessario, ad Communionem accedere. In hoc quidem P. Vincentij de Marcilla opinio se se mihi semper offerret indefensibilem, est enim contra commune omnium Doctorum placitum. Attendendum plane est Confessarij, seu Patris spiritualis consilium, non solum quatenus per Sacramentalem absolutionem iudicet hominem Eucharistia dignum, sed quatenus etiam assignet vnicuique regulam prudentem magis, vel minus frequenter accedendi. Et quidem omnes Theologi superius adducti hoc vel ex receptissima fidelium praxi supponunt, vel expresse docent. Legendi citati, Petr. de Soto, Henriquez alios afferens libr. 8. de Eucharist. cap. 5. Paragraph. secund. & Alfons. Salmer. tom. 9. in Euangel. tractat. 4. 1. qui licet acerrimè fudeat Communionis frequentiam, addit tamen, hoc fieri debere à laicis Sacerdotis arbitrio, modo sit prudens, ac probus. Ratione item probò ex duplici capite, primò ex regula illa generali apud spirituales viros receptissima, quod in rebus ad profectum spiritus pertinentibus debet vnusquisque Patris spiritualis stare consilio, nec suo se arbitrio regere. Quod si in rebus alioquin sanctis locum Ezech. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI. P. II.

habet, vt in oratione, ieiunio, penitentia, &c. quanto magis in Eucharistiæ usu, cuius nimia sumptio aliquid potest habere periculi: & per consequens hic, & nunc est dubium qualis frequentia hinc homini magis expediat, iuxta vitæ statum. Nam (vti Catechismus ait,) non potest vna regula pro omnibus assignari. Certè cap. Omnis viri, que, de panis. cum sermo sit de Communionis annua ex præcepto faciendâ tempore Paschatis, adhuc permittitur differri ex Confessarij consilio. Ergo à fortiori communio non ex præcepto, sed ex deuotione gerenda differri vtiliter poterit aliquando ex eiusdem consilio Confessarij. Id confirmat usus, ac praxis Sanctorum, de quibus passim legitur, quod prohibiti à Confessariis sæpe à quotidiana communione abstinerebant. Sic narrat P. Ribera de S. Theresia lib. 4. cap. 12. & idem legitur de aliis innumeris, qui sanè Dei spiritu ad obediendum ducebantur. Nam licet Confessarius potest nonnunquam decipi, penitens tamen dum ei obedit, non decipitur. Legi in vita D. Bernardi lib. 1. Diuum cuidam Monacho die solemni præcepisse, vt ab Eucharistia abstinere. Cum autem ille verecundia causa sacram accessisset ad mensam, non potuit cœlestem traicere cibum, donec à Bernardo suæ inobedienciæ veniam obtinuit. Cæterum argumenta primæ sententiæ Eminen tissim. Cardinalis Lugo d. 17. tota sess. 4. apprimè dissoluit.

CAPVT VII.

Circa Ecclesiam, in qua ad Paschatis Communionem recipienda sit Eucharistia.

DVBIVM XII.

An Sufficiat ad præcepti huius impletionem Eucharistiam in Cathedrali Ecclesia suscipere?

⁶⁹ VM constet, Eucharistiam ad huius præcepti satisfactionem, recipiendam Status quæ esse in propria Parochia, licet de licentia Parochi possit in aliena Ecclesia recipi, ad quæstionem adduco, num sufficiat, eam lumere in Cathedrali?

⁷⁰ Sufficit quidem. Quia Cathedralis Ecclesia est commune Templum totius Diocesis, in qua residet communis Pastor, qui verè potest omnium illius Diocesis fidelium proprius Sacerdos appellari. Sic Possuin. Piafeci. Barbof. Sà, Gefuald. apud Dianam p. 9. tract. 9. resol. 6 4. Machad. p. 1. l. 2. p. 4. tr. 7. docum. 1. n. 3. Genuenf. in praxi c. 7. n. 2 1.

⁷¹ Non sufficit. Quia in cap. Omnis viri, que sexus, de panis. & remiss. præcipiuntur fideles Eucharistiâ in Paschate à proprio Sacerdote recipere. Et vlt receptum est, vt hoc præceptum propria adimpleatur. Ita Bona. de Sac. d. 4. q. 7. male citatus à Machado pro cõtraria sèrètia.

SCOBAR
col: Mor.
XVIIII
FE. IV
6

66. Theologiæ Moralis. Lib. XLIV.

Trull. l. 3. Decal. c. 5. dub. 2. n. 12. Sanch. lib. 3. de matrim. d. 27. num. 2. Bassæus v. Communio, n. 13. Diana citatus.

72 *Idē assero.* Existimo probabilius esse, eum, qui in Ecclesia Cathedrali communicat in Paschate, sine licentia proprii Parochi, vel Episcopi, præcepto huic minimè satisfacere. Nullo enim iure probatur, Ecclesiam Cathedralē esse posse communem totius Diocesis Parochiam.

DV BIVM XIII.

An aduenæ, ac peregrini impliant præceptum annuæ Communionis recipientes in Mendicantium Ecclesiis Eucharistiam?

73 *Non implent.* **N**on implent. Quia dum non est propria Parochia, ac proprius Sacerdos debent peregrini ad Ecclesiam matricem, quæ propria Parochiæ substituit munus, accedere, & à Pastore illius velut à proprio Sacerdote Eucharistiam suscipere: deficiente namque propria Parochia Cathedralis, vel Collegiata, ubi non est Cathedralis substituit. Sic D. Anton. ad c. 1. de sepult. n. 8. Syluest. v. Confessor. l. qu. 1. Victor. de Confess. n. 15.

74 *Implent quidem.* Implent quidem. Quia cum aduenæ, & peregrini Parochiæ careant, ac Parochus, in illis cessat tota ratio prohibitionis, nempe ut saltem tunc dignoscerent omnes, se proprio suo Parochus obedientiam debere. Ita Henric. p. 2. l. 8. c. 5. n. 1. Sotus in 4. dist. 18. q. 4. a. 2. Manuel 10. l. 99. Regul. q. 56. a. 6. Fagund. præc. 3. l. 1. c. 5. n. 10. Sanch. l. 3. de matr. d. 23. nu. 17. & 18. Portel. v. Sacramentorum administrat. nu. 6. Granad. tr. 12. d. 2. n. 5. Lugo d. 18. n. 51. Diana par. 2. tr. de dubiis Regular. resol. 12.

75 *Longe hoc diderim.* Hanc sententiam longe veriores esse crederem. Nullo enim iure firmari video, Ecclesiam matricem esse propriam aduenarum, seu peregrinorum Parochiam. Vnde assero aduenas, peregrinos, vagabundosque posse Eucharistiam recipere in Ecclesiis Mendicantium non solum tempore Paschali annuæ Communioni assignato, sed etiam in ipso Paschatis die, tam ex deuotione, quam ex obligatione præcepti. Nam cum Parochus, ac Parochia careant, cessat in eis tota prohibitionis ratio.

DV BIVM XIV.

An mendicantes possint, in suis Ecclesiis Eucharistiam secularibus cunctis in Paschate, ad præceptum implendum, ministrare?

76 *Possunt quidem.* **P**ossunt quidem. Quia licet in Mendicantium privilegiis verbum illud apponatur: *Præterquam in die Paschatis*, aliud amplius privilegium sine ulla restrictione concessum fuit à Nicolao V. Monasterio S. Mariæ de Guadalupe Ordinis S. Hieronymi in Hispania datum Romæ 4. Calend. Octobr. anno 1458.

Pontificatus 4. quod refert Manu. tom. 1. qq. Regul. q. 56. art. 1. §. Quantum ad secundum. & Fagund. præc. 3. l. 1. c. 5. num. 1. Quod privilegium licet concessum fuit pro illo solo Monasterio propter concursum, ac deuotionem fidelium ad illum locum: postea tamen Pius IV. ac Pius V. privilegia omnia illius Monasterij extenderrant ad omnia eiusdem Ordinis Monasteria, etiam si non militent in illis eadem causæ, uti probat Manu. citat. q. 55. a. 9. Quare per communicationem privilegiorum videtur iam hæc facultas omnibus Mendicantibus competere. Sic Ludou. Beja p. 4. casu 4. Manuel. ubi supra. Sorbo in comp. priuil. v. Communicare. Ioann. de la Cruz in comp. priuil. l. 2. c. 5. dub. 4. conclus. 3. Ludou. de San. Iuan. q. 8. de Euch. a. 3. dub. 3. & diffie. 3. per totam. probans privilegium concessum à Nicolao V. adhuc suum habere vigorem.

Minimè possunt. Quia cum Privilegium Mendicantium expresse dicat: *Præterquam in die Paschatis*, strictissime est interpretandum, ut potè contra ius commune concessum. Ita Diana p. 6. tr. 7. resol. 58. Fagund. præc. 3. l. 1. c. 5. n. 16. Trull. l. 3. Decal. c. 5. dub. 2. n. 8. Nauar. sum. c. 21. n. 52. Henric. l. 8. c. 5. l. iter. B. Sotus in 4. dist. 18. q. 4. a. 2. Granad. Portel. Sanch. quos affert, ac sequitur Leand. p. 2. tr. 7. d. 3. q. 19.

Profectò primam sententiam non posse securè defendi Fagundez ait, sed eius venia, contrarium affirmo, sufficienti enim probabilitate nititur. Fateor tamen circa illud privilegium duplici me dubitatione additangi. Prima est, quia omnes præfati Auctores, qui illud referunt, dicunt, concessum esse à Nicolao V. anno 1458. quod constat esse manifestè falsum, cum anno illo Summum Pontificatum ageret Pius II. succedens Calixto III. qui Nicolao V. successerat anno 1455. Secunda est, quia si illud privilegium fuisset per Bullam concessum, cur Manuel Rodrig. in Regularium Bullario, ubi alias eiusdem Pontificis Bullas concessit, illius Bullæ memoriam non gesserit? Si autem fuit solum viar vocis concessum oraculo, reuocatum censetur per reuocationem Urbani V. III. qui omnia eiusmodi privilegia viar vocis oraculis concessa reuocauit. Attamen ego primam sententiam eligo si inueniatur per Bullam, vel Breue aliquod privilegium huiusmodi fuisse concessum: non enim video cur non habeat suum adhuc vigorem. Mecum Cardin. Lugo. de Eucharist. d. 18. n. 49. Fagund. dum lege.

DV BIVM XV.

An secularibus, qui iam præceptum annuæ Communionis implevere, vel animum illud implendi habent, nondum elapso tempore prescripto: possint Mendicantes, in die Resurrectionis ex deuotione accipiendum ministrare Eucharistiam?

Minimè possunt. Quia Summi Pontifices sæpè excipiunt hunc diem simpliciter, *Nō possint.* vnde

nec Societatis nostræ Patres, qui ad hoc habent privilegia amplissima possunt in suis Ecclesiis absque peccato ministrare Eucharistiam Paschatis ipso die, etiam si ex devotione cum intentione implendi in Ecclesia propria præceptum recipiatur. Sic Nauar. *sum. c. 21. m. 51. Azor. l. 7. c. 30. q. 7. Henriq. l. 8. c. 55. n. 1. Trull. l. 3. Decal. c. 5. dub. 2. n. 8. Bonac. de Sacram. d. 4. q. 5. p. 1. n. 12. loquutus de illis, qui nondum adimplevere in propria Parochia præceptum, quamvis de illis qui iam adimpleverunt, contrarium doceat q. 7. p. 1. n. 2. m. 9.*

⁸⁰ Possunt quidem. Quia quamvis Resurrectionis dies semper à Pontificibus simpliciter excipitur: tamen illius diei exceptio simpliciter ideo à Pontificibus fit, ut omnes fideles suas Parochias adeant, ad satisfaciendum huic præcepto. Ideoque non erit contra mentem ipsorum ministrari in die Paschatis Eucharistiam ei qui vel iam in propria communicavit Ecclesia, vel postmodum communicandi gerit intentionem. Ita Fagund. *præc. 3. l. 1. c. 5. n. 9. Suar. de Euch. d. 7. l. 1. sect. 2. Filiuc. *ir. 4. n. 265. Manu. de Communio. cap. 64. num. 1. Ioan. de la Cruz in Epit. lib. 2. cap. 5. dub. 4. concl. 2. Sa verb. Eucharistia, num. 10. Lugo de Euch. d. 18. num. 50. Diana part. 8. *raff. 1. resol. 88. Vasq. to. 3. in 3. p. d. 119. c. 3. Coninch de Sacram. q. 82. a. 3. n. 41.***

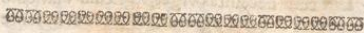
⁸¹ Scio dubitari à Doctoribus quid intelligatur *Mem. seu per diem Paschatis in privilegiis Mendicantium exceptum. Aliqui enim intelligunt ipsum Resurrectionis diem, extra quem dicant posse, in eo autem non posse Mendicantes dare Eucharistiam petenti. Alij tamen illa verba non intelligunt materialiter, sed formaliter de communione Paschali, quocumque die fiat: nam intentio Pontificum fuit illam communionem Parochis reservare. Si autem sola dies materialis exciperetur, parum prodesset, quia possent omnes die sequenti, in Ecclesiis Regularium præcepto satisfacere. Vnde inferunt ea etiam die Resurrectionis Regulares dare Eucharistiam iis, qui iam in Parochia communicant vel postea communicare intendunt. Item non posse dare diebus præcedentibus vel sequentibus iis, qui ea communione volunt satisfacere præcepto annuæ Communionis. Quam sententiam omnino iuxta mentem Pontificum esse non dubito. Addo tamen cum Laymano *tr. 4. de Euch. c. 7. n. 4. in dubio præsumi posse, ac debere, eos, qui ad communicandum accedunt die ipso Paschatis, aut aliis assignatis, in Ecclesia Mendicantium, satisfecisse iam, vel habere animum satisfaciendi in sua Parochia, cum non facile sit quispiam ab Altari repellendus, quando cum aliis accedens Eucharistia refici postulat.**

* *

CAPVT VIII.

Circa Ministrum Eucharistiæ, ad implendum annuæ Communionis Præceptum.

QVÆSTIO INCIDENS.

Nūm vi Cruciate possit quis hoc præceptum implere in qualibet Ecclesia communicando è cuiusvis manu Sacerdotis, modo in die ipso Paschatis non fiat?

⁸² OSSE quidem videtur. Quia Bulla concedit facultatem ut valeat quis *Potesi placere Eucharistiam, & alia Sacramenta præterquam in die Paschatis.*

Dies autem Paschatis pro primo die supponit Ergo si quis velit præceptum annuæ Communionis implere aliquo ante Pascha die à Dominica in Palmis, vel aliquo post diem ipsum Paschæ vsque ad Dominicam in Albis, ritè poterit. Sic nonnulli, quos pressis nominibus memorat Lugo Card. *de Euch. d. 18. num. 50. Machad. to. 1. l. 2. p. 4. tr. 7. docnm. 6. n. 6. asserens id esse probabile & securum in praxi, & citans male quidem P. Vasquez to. 3. in 3. p. 129. c. 5. num. 47.*

⁸³ Minimè potest. Quia illa verba, *Præterquam in die Paschatis* non intelligenda sunt materialiter, sed formaliter de communione Paschali, quocumque die fiat à Dominica in Palmis vsque ad Dominicam in Albis inclusiue. Nam intentio Pontificis fuit illam Communionem Parochis reservare. Ita Trull. *in Bul. l. 1. §. 3. dub. 7. n. 6. Henriq. l. 7. c. 13. n. 4. lit. O. Syluest. v. Eucharistia 3. n. 4. Manu. in Bul. §. 5. n. 7. Ludou. de la Cruz in Bul. d. i. c. 6. dub. 6. n. 14. & alij communiter.*

⁸⁴ Hoc crediderim ferè certum. Nam Bulla nullatenus concedit facultatem communicandi in qualibet Ecclesia, ad implendum Communionis annuæ præceptum: sed solum concedit facultatem recipiendi Eucharistiam de manu Sacerdotis cuiusvis sine licentia Parochi, etiā Interdicti tēpore, præterquā in die Paschatis, hoc est Paschaliū dierum, qui sunt ad huius præcepti satisfactionem designati. De quo casu loquitur Vasquez. Et miror plane Machadū virū perdoctū ex patrocinio P. Vasquez & Dianæ asseruisse primā sententiā esse probabilem & tutam in praxi, cum illi Auctores nihil circa hanc quæstionem loquantur, & si rationi hæremus, nihil probabilitatis præferre videatur, cum praxis vbique contrarium proclamet.

SCOBAR
col: Mer.
XVIIII
E. IV
6